

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ РІШЕННЯ ОРГАНІВ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

Дудик Інна Миколаївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

ПВНЗ «Київський медичний університет»

м. Київ, Україна

Органи Антимонопольного комітету України (далі – органи Комітету) за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції приймають обов’язкові для виконання рішення.

Зміст рішення можна поділити на окремі твердження, серед яких:

1) *встановлення суб’єкта порушення* (абзац 5 статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) визнання суб’єкта господарювання таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку);

2) *визнання факту вчинення порушення* (абзац 5 статті 48 Закону);

3) *застосування основної санкції – штрафу;*

4) *вимога припинення порушення, у разі, якщо воно ще триває* (абзац 3 Закону – припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, абзац 4 Закону – зобов’язання органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю скасувати або змінити прийняте ним рішення чи розірвати угоди, визнані антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів господарського управління та контролю) про захист;

5) *застосування додаткової санкції* (абзац 6 Закону – примусовий поділ суб’єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку; абзац 10 Закону – скасування дозволу на узгоджені дії у разі вчинення дій, заборонених згідно із статтею 19 Закону);

6) *засоби усунення причин чи наслідків вчиненого порушення* (абзац 8 Закону – блокування цінних паперів) [1].

Твердження про встановлення факту порушення конкурентного законодавства та про застосування основної санкції є обов’язковими елементами кожного формального рішення. Встановлення суб’єкта порушення є обов’язковим при доведенні зловживання монопольним (домінуючим) становищем. Інші твердження стають елементами рішення з урахуванням обставин кожної справи.

Відповідно до частини 2 статті 56 Закону рішення та розпорядження органів Комітету, голів його територіальних відділень є обов'язковими до виконання.

Зазначене положення цілком кореспондується зі статтею 22 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», відповідно до якої розпорядження, рішення та вимоги органу Антимонопольного комітету України, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, вимоги уповноважених ними працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення в межах їх компетенції є обов'язковими для виконання у визначені ними строки, якщо інше не передбачено законом.

Невиконання розпоряджень, *рішень* та вимог органу Антимонопольного комітету України, голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, вимог уповноважених ними працівників Антимонопольного комітету України, його територіального відділення *тягне* за собою передбачену *законом відповідальність* [2].

Санкція, передбачена за невиконання рішення, попереднього рішення органів Комітету щодо порушень законодавства або їх виконання в неповному обсязі у строки, визначеним Законом чи рішенням Комітету, є досить суворою – у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Порушення у вигляді невиконання та/або неповного виконання рішення може мати місце лише щодо рішень органів Комітету, прийнятих за результати розгляду відповідних справ про порушення конкурентного законодавства відповідно до статей 47 та 48 Закону про захист.

Строки добровільного виконання рішень і розпоряджень органів Комітету встановлюються, як правило, в самому рішенні Комітету.

Примусове виконання рішення Комітету здійснюється лише в рамках судового контролю. Невиконання в добровільному порядку рішення органу Комітету у встановлений законодавством чи відповідним рішенням термін, визнається окремим складом порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Так, в грудні 2016 року Антимонопольний комітет України прийняв рішення № 551-р, яким визнано, що з 2013 по вересень 2015 р. включно ТОВ «Гедіс Україна» займало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавному ринку дистрибуції сигарет та вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем [3].

За вказані порушення Комітет наклав на ТОВ «Гедіс Україна» штрафи загальною сумою понад 431 млн грн. Крім того, в рішенні

Комітету передбачено зобов'язання у 2-місячний строк припинити порушення конкурентного законодавства та усунути причини їх виникнення, а також протягом 3 років щомісяця звітувати про ціни та обсяги реалізації сигарет за відповідною формою.

Оскільки ТОВ «Гедіс Україна» рішення № 551-р не було добровільно виконане у повному обсязі у визначені строки, Комітет відкрив справу за ознаками вчинення порушення, у вигляді виконання рішення № 551-р не в повному обсязі (п. 4 ст. 50 Закону).

Комітет під час розслідування проаналізував господарську діяльність товариства, (ціни, обсяги реалізації товару контрагентам за 3 роки після винесення рішення № 551-р). та дійшов висновку, що товариство частково виконало рішення № 551-р. Причини виникнення одного з порушень були усунені, а порушення припинені у зв'язку зі зміною кон'юнктури ринку дистрибуції сигарет. Але у підсумку *рішення у повному обсязі виконане не було*, тому на ТОВ «Гедіс Україна» накладено один з найбільших штрафів у розмірі 274 227 220 грн [4].

Для уникнення таких санкцій суб'єкти господарювання мають неухильно дотримуватись вимог конкурентного законодавства та, зокрема, вчасно виконувати рішення органів Комітету.

Література:

1. Закон України «Про захист економічної конкуренції». від 11.01.2001 № 2210-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

2. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.

3. Рішення Антимонопольного комітету України № 551-р від 16.12.2016. URL: <https://amcu.gov.ua/npas/rishennya-551-r-vid-16122016>.

4. П'ять найгучніших справ АМКУ в 2021 р. *Юридична газета*. № 3 (757). 08 лютого 2022 р.